

► FOR SOCIETY

► SWV VO Eemland 30 maart 2022

A photograph of four diverse professionals (two men and two women) smiling and standing in front of a large window. The image is partially overlaid by a dark purple geometric shape on the right side, which contains the title and speaker information.

Modellen voor interprofessioneel samenwerken

Rian Janssen

Fontys Pro

Ik ben

BELEIDSMEDEWERKER SWV
DOCENT MASTER EN
RIAN JANSSEN
BOSSCHENAAR
JUF
IB'ER
COORDINATOR WSNS
MMI-ER
AMBTELIJK SECRETARIS LOKET TLV
REDACTIELID TIB

› FOR SOCIETY

SAMEN
WERKINGS
VERBAND

PO Langstraat Heusden Altena
VO De Langstraat

Interprofessioneel handelen

Verhoudingen, rollen en verantwoordelijkheden van
samenwerkende partners

Ondersteuningsplan SWV Eemland

Intensievere samenwerking onderwijs & jeugdhulp

- We nemen initiatief om de **samenwerking** tussen onderwijs en jeugdhulp te intensiveren en vernieuwen.
- We zetten in op ontwikkeling van het bestaande OOGO richting **één bestuurlijke alliantie** voor onderwijsondersteuning en jeugdhulp.
- We zetten in op **intensievere afstemming** van de onderwijsondersteuning en jeugdhulp binnen de scholen.
- **Eén beleidsplan** voor onderwijsondersteuning en jeugdhulp in de regio.
- Alle bij een casus betrokken professionals **delen alle informatie** voor zover geoorloofd en relevant.
- Alle scholen hebben **eigen doelen geformuleerd en gerealiseerd** voor betere samenwerking tussen onderwijsondersteuning en jeugdhulp.

Interprofessioneel samenwerken

Van Zaalen et al. (2018)

- Een samenwerkingsvorm waarbij meerdere professionals met verschillende professionele achtergronden onderwijs, zorg, begeleiding en/of ondersteuning aanbieden aan leerlingen en hun ouders.

De kern van interprofessioneel samenwerken: leerling en ouders centraal

Samenwerken *met* leerlingen en ouders i.p.v. voor leerlingen en ouders

Interprofessioneel samenwerken

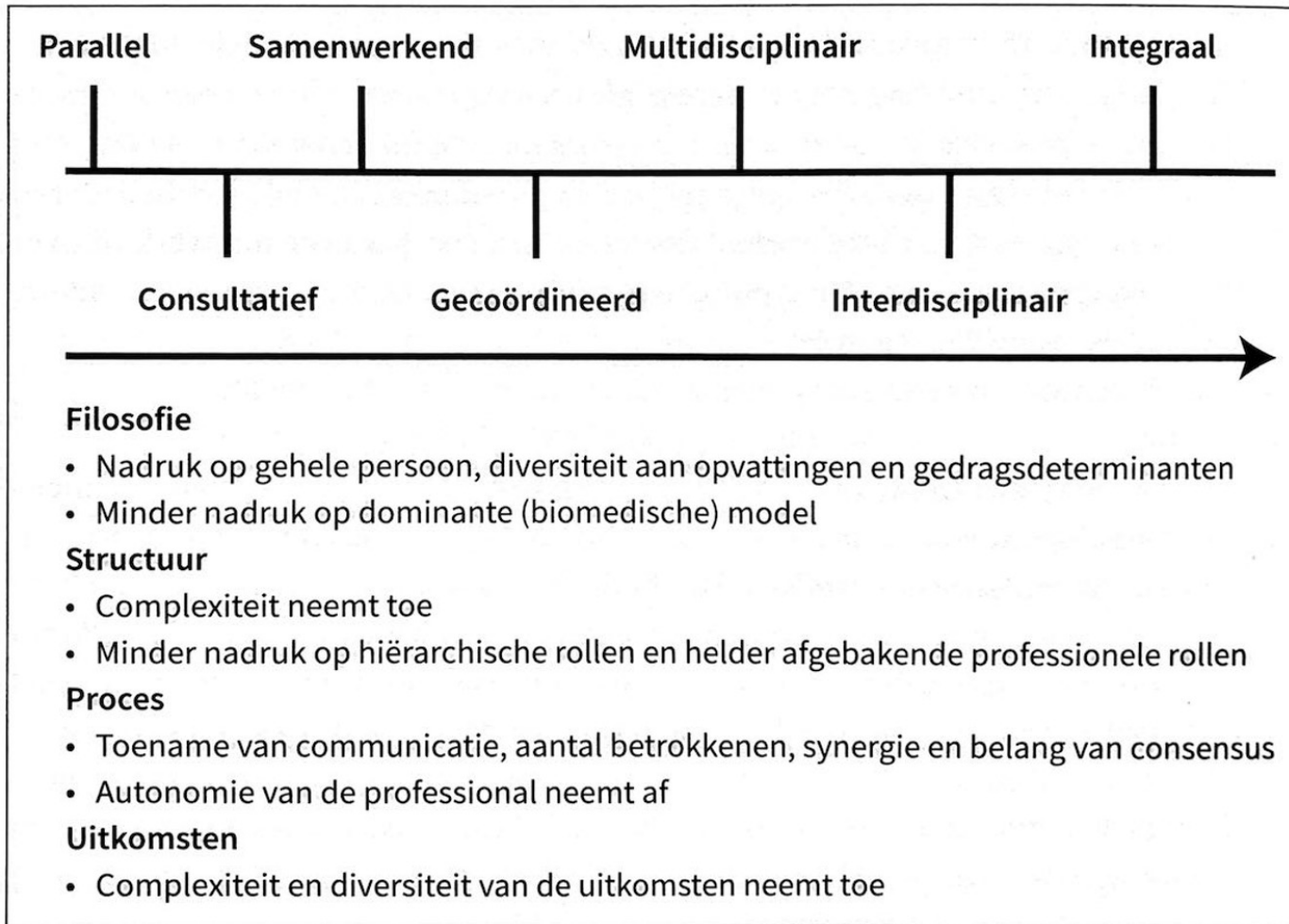
- Gespecialiseerde ondersteuning betekent:
 - de inzet van expertise vanuit andere disciplines
 - samenwerken met een diversiteit aan expertise en deskundigen
 - met als uitgangspunt dat de leerling en de ouders centraal staan, dat betekent actieve betrokkenheid van de leerling zelf en de ouders

› FOR SOCIETY

Het continuüm van interprofessioneel werken

Boon et al.(2004)

Bron: De Waal, V. (Red.). (2018, p. 252)

Multidisciplinair, interdisciplinair of transdisciplinair samenwerken

Multidisciplinair samenwerken

- verschillende disciplines betrokken, maar
- **elke discipline werkt vanuit het eigen perspectief, met een eigen vaktaal en een eigen logica**
- **en probeert de eigen doelstellingen te realiseren.**

Interdisciplinair samenwerken

- verschillende disciplines formuleren **gezamenlijk doel**,
- hanteren **gemeenschappelijke taal**, die voor alle betrokkenen toegankelijk en begrijpelijk is,
- kwaliteiten en perspectieven van de ander zijn **complementair en waardevol**.
- Betrokken professionals **leveren** stukje van hun **autonomie** (en soms status) **in** (Buntinx en Bijwaard, 2004).

Transdisciplinair samenwerken

- grenzen van de disciplines vervagen.
- partners kennen elkaars discipline goed
- in samenspraak en samenwerking **gedeeltelijk op elkaars werkterrein**.
- vakoverschrijdend gewerkt en soms taken van elkaar **overgenomen** voor zover dit kan of nodig is.

In een transdisciplinair team is de **kennis van elkaars professies groot.**

► FOR SOCIETY

Vormen van interprofessioneel samenwerken

(Rijdsijk et al. in de Waal (2018))

		mate waarin professionals elkaars taken kunnen overnemen			
		Lage mate		Hoge mate	
mate van ge- meenschappelij- ke taken, verant- woordelijkheden en doelen	Hoge mate				trans- disciplinair
				inter- disciplinair	
	Lage mate		multi- disciplinair		
		uni- disciplinair			
		Lage mate		Hoge mate	
mate waarin door samenwerking daadwerkelijk nieuwe manieren van zorgverlening en zelfs disciplines ontstaan					

Waar sta jij in jouw werksituatie: IN WELKE MATE ...

kunnen professionals elkaars taken overnemen

hebben jullie gemeenschappelijke taken,
verantwoordelijkheden en doelen

ontstaan er nieuwe manieren van zorgverlening en zelfs
nieuwe disciplines

Ondersteuningsplan SWV Eemland

Intensievere samenwerking onderwijs & jeugdhulp

- We nemen initiatief om de **samenwerking** tussen onderwijs en jeugdhulp te intensiveren en vernieuwen.
- We zetten in op ontwikkeling van het bestaande OOGO richting **één bestuurlijke alliantie** voor onderwijsondersteuning en jeugdhulp.
- We zetten in op **intensievere afstemming** van de onderwijsondersteuning en jeugdhulp binnen de scholen.
- **Eén beleidsplan** voor onderwijsondersteuning en jeugdhulp in de regio.
- Alle bij een casus betrokken professionals **delen alle informatie** voor zover geoorloofd en relevant.
- Alle scholen hebben **eigen doelen geformuleerd en gerealiseerd** voor betere samenwerking tussen onderwijsondersteuning en jeugdhulp.

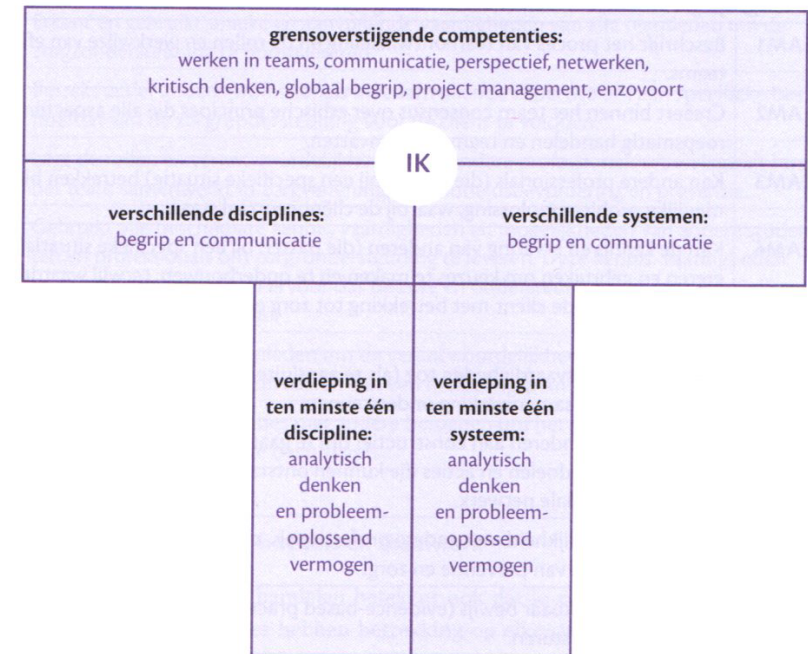
Waar staan we als SWV nu?

- Stelling van de tafelgroep:

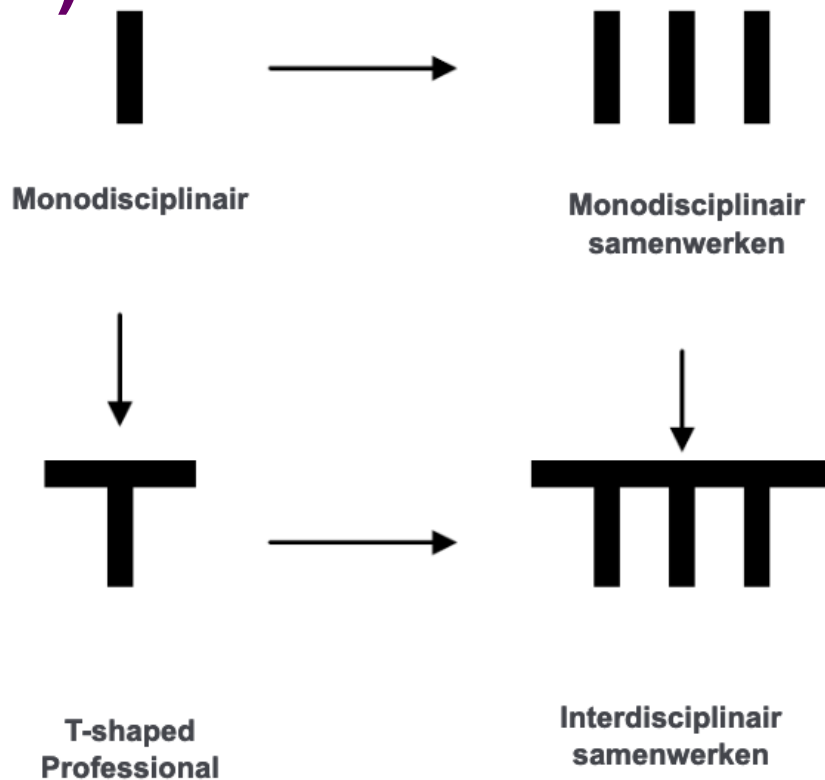

T-shaped professionals

- › Verticale deel
 - › diepgaande toewijding, **specialistische kennis** en vaardigheden in hun eigen expertise
- › Horizontale deel:
 - › vaardigheden en competenties om **te verbinden met mensen uit andere disciplines**,
- › Een T-shaped professional kijkt dus niet alleen vanuit eigen referentiekader naar de situatie, maar kan ook **benaderen vanuit het referentiekader van andere disciplines**.

T-shaped samenwerking (Oskam, 2009)

Oskam 2009: p.43

Succesfactoren en belemmeringen in interprofessioneel samenwerken

Succesfactoren

(Rijsdijk et al., 2018; Suter et al., 2009)

- Begrijpen en waarderen van elkaars rollen en verantwoordelijkheden
- Effectief communiceren
- Relatie met vertrouwen en respect
- Omgeving waarin samenwerkingscompetenties ontwikkeld kunnen worden
- Continu willen leren en reflecteren

Belemmeringen

(Verwoerd, 2020)

- Wisselende motivatie
- Elkaars werkwijze of vaktaal niet kennen

Werkzame ingrediënten voor interprofessionele samenwerking

(Feng, 2012)

- Open houding
- Een bereidheid om te leren
- De mogelijkheid om op verschillende manieren te kunnen denken over zaken

Schuman (2021)

- Gedeelde oriëntatie op waarden en vertrekken vanuit dezelfde ethische principes
- Centraal stellen van leerlingen en hun ouders en hen ondersteunen om zelf de regie (weer te nemen)
- Respectvol, transparant en toegankelijk communiceren met alle betrokkenen
- Bewustzijn van eigen verantwoordelijkheden en taken en van die van andere betrokkenen
- Ruimte maken voor de expertise van anderen

› FOR SOCIETY

Het gaat om professionals die bereid zijn:

(Schuman, 2020)

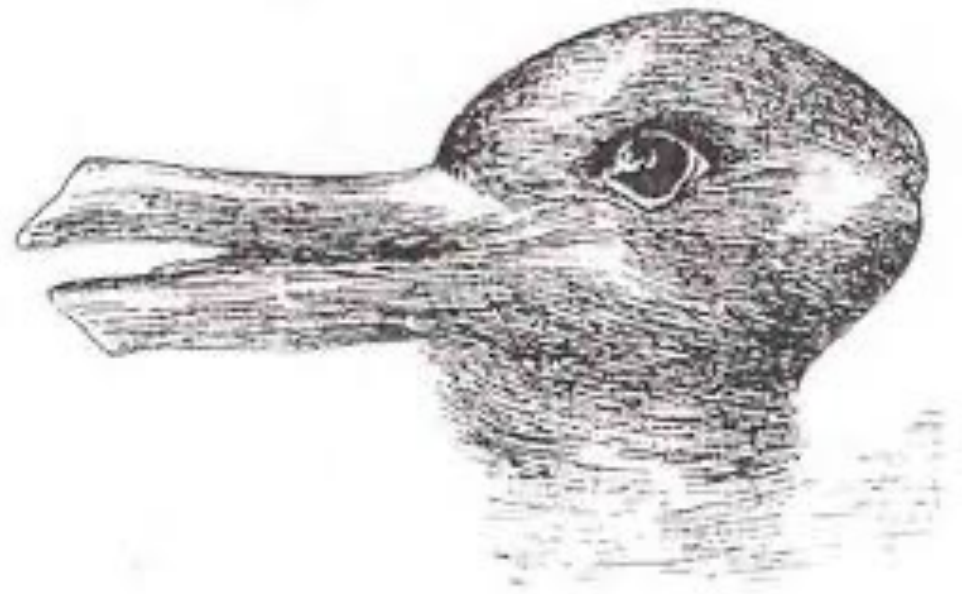
- ☐ het eigen professionele territorium te verlaten;
- ☐ nieuwe kennis- en ervaringsgebieden te ontdekken;
- ☐ een andere taal (en cultuur) te leren verstaan;
- ☐ vakjargon zoveel mogelijk te vermijden en voor iedereen toegankelijke taal te gebruiken;
- ☐ meerdere perspectieven en zienswijzen een plaats te geven;
- ☐ ruimte te maken voor de expertise en inbreng van collega's uit andere disciplines;
- ☐ de expertise en visie van deze collega's te waarderen als aanvullend en verrijkend; en
- ☐ gewicht toe te kennen aan de stem van jeugdigen en ouders.

› FOR SOCIETY

Andere perspectieven

- Kennis vanuit een enkel perspectief is onvoldoende om de complexiteit van een situatie te kunnen begrijpen
- Door samen te werken kun je iets bereiken wat je alleen niet kan.

Ondersteuningsplan SWV Eemland

Intensievere samenwerking onderwijs & jeugdhulp

- We nemen initiatief om de **samenwerking** tussen onderwijs en jeugdhulp te intensiveren en vernieuwen.
- We zetten in op ontwikkeling van het bestaande OOGO richting **één bestuurlijke alliantie** voor onderwijsondersteuning en jeugdhulp.
- We zetten in op **intensievere afstemming** van de onderwijsondersteuning en jeugdhulp binnen de scholen.
- **Eén beleidsplan** voor onderwijsondersteuning en jeugdhulp in de regio.
- Alle bij een casus betrokken professionals **delen alle informatie** voor zover geoorloofd en relevant.
- Alle scholen hebben **eigen doelen geformuleerd en gerealiseerd** voor betere samenwerking tussen onderwijsondersteuning en jeugdhulp.

Waar staan we nu?

- Moet een stelling worden aangepast?
- Stemmen op de stelling die het beste aangeeft waar we staan.
- Bespreek in je tafelgroep :

De komende jaren moeten we ...

Literatuur

- Buntinx, W. & Bijwaard, M. (2004). *Professionaliteit in de zorg voor mensen met functiebeperkingen. Kenmerken, rol, voorwaarden*. Utrecht: Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland
- Doornenbal, J. & De Leve, C. (2014). *De pedagogische professional van de toekomst*. Geraadpleegd op 17 november 2019, van <https://www.pactvoorkindcentra.nl/images/pdf/140600-Pedagogische-Professional-vd-toekomst.pdf>
- Feng, L. (2012). Teacher and student responses to interdisciplinary aspects of sustainability education: what do we really know? *Environmental Education Research*, 18 (1), 31-43.
- De Waal, V. (Red.). (2018). *Interprofessioneel werken en innoveren in teams: samenwerking in nieuwe praktijken*. Uitgeverij Coutinho.
- Schuman, H., & De Vries, P. (2020). Passend onderwijs in de praktijk: Kernthema's en casuïstiek. Perspectief Uitgevers.
- Suter, E., Arndt, J., Arthur, N., Parboosingh, J., Taylor, E., & Deutschlander, S. (2009). *Role understanding and effective communication as core competencies for collaborative practice*. *Journal of interprofessional care*, 23(1), 41–51. <https://doi.org/10.1080/13561820802338579>
- Van Zaalen, Y., Deckers, S. & Schuman, H. (2018). *Handboek interprofessioneel samenwerken in zorg en welzijn*. Uitgeverij Coutinho.
- Verwoerd, A. (2020). *Onderwijs en jeugdhulp*. Acco Nederland.

Meer weten:

Fontys OSO Educational-Needs
Module Interprofessioneel handelen

› FOR SOCIETY

r.janssen@fontys.nl